

WSTĘP

Gospodarkę światową XXI wieku charakteryzują wielopłaszczyznowe powiązania, spośród których szczególnego znaczenia nabiera wymiana międzynarodowa, która stała się siłą napędową rozwoju gospodarczego zarówno poszczególnych krajów, jak i gospodarki światowej jako całości.

Ten obszar działalności człowieka obarczony jest szczególnym ryzykiem, poprzez nałożenie na siebie dwóch sfer ryzyka. Przedsiębiorca prowadzący handel zagraniczny z jednej strony narażony jest na ryzyko związane z uwarunkowaniami prawnymi, gospodarczymi, finansowymi i społecznymi występującymi we własnym kraju, z drugiej zaś napotyka o wiele większą liczbę czynników wpływających na prowadzenie działalności poza granicami kraju, wśród których podstawowego znaczenia nabiera ryzyko polityczne, prawne i społeczne, a także ryzyko rynkowe, transportowe, walutowe i kursowe.

Ryzyko dotyczy zdarzeń przyszłych, a więc tych, których nie znamy, a które w efekcie decydują o sukcesie lub fiasku podejmowanych przedsięwzięć. Dlatego też tak ważne jest profesjonalne i systematyczne podejście do zagadnienia ryzyka oraz umiejętność zarządzania nim. Aby móc skutecznie kreować przyszłe zdarzenia ekonomiczne, należy zdawać sobie sprawę z różnorodności owego ryzyka, sklasyfikować je, a następnie podjąć działania zmierzające do jego ograniczenia i eliminacji, poprzez jego podział i transfer do innych podmiotów, najczęściej finansowych.

W handlu międzynarodowym ryzyko jest trudniejsze do rozpoznania i przewidzenia, a więc i do ograniczenia lub eliminacji. Stąd też tak ważna jest wiedza dotycząca metod podziału i transferu ryzyka oraz finansowania ryzyka. Jako że każde ryzyko handlowe wyraża się przede wszystkim w pieniądzu, w postaci zysku lub straty, można postawić tezę, że ryzyko w handlu zagranicznym związane jest przede wszystkim z ryzykiem finansowym.

Dla eksportera najważniejsze jest sprzedać towar, bezpiecznie dostarczyć go do importera oraz otrzymać zań zapłatę. Importer natomiast będzie się troszczył o to, by zapłacić za zamówiony towar, który dotrze do niego w przewidzianym terminie, w stanie nienaruszonym. Dobór odpowiedniej bazy dostawy towaru oraz właściwych bankowych instrumentów płatniczych i zabezpieczających, funkcjonujących na finansowych rynkach międzynarodowych, zapewni bezpieczną realizację kontraktu oraz minimalizację ryzyka dostawy i zapłaty za towar.

Szczególnego znaczenia nabiera podział i transfer ryzyka na inne podmioty, uczestniczące w procesie finansowania handlu zagranicznego, a więc banki i firmy ubezpieczeniowe.

Ryzyka kontraktowe zabezpieczą gwarancje przetargowe, gwarancje dobrego wykonania kontraktu oraz gwarancje zwrotu zaliczki. Ryzyko terminowej zapłaty za wyeksportowany towar zabezpieczy akredytywa, gwarancja płatnicza lub awal na wekslu. Eksporter może też ubezpieczyć swoje należności w wyspecjalizowanej firmie ubezpieczeniowej, finansując w ten sposób ryzyko związane ze sprzedażą towaru w kredycie kupieckim.

Zarówno eksporter, jak i importer narażeni są na ryzyko walutowe oraz nierozrwalnie z nim związane ryzyko kursowe. Wybór odpowiedniej strategii, zabezpieczającej przed ekspozycją na ryzyko kursowe, a następnie hedging, czyli zabezpieczenie przed ryzykiem kursowym, na drodze transferu tego ryzyka do banku, stanowi skuteczny sposób na eliminację ryzyka kursowego.

Książka adresowana jest przede wszystkim do menedżerów przedsiębiorstw działających na rynkach międzynarodowych, do finansistów, pracowników banków, a także do doradców finansowych. Przedstawia zagadnienia ryzyka i ich zabezpieczenia w obrocie międzynarodowym w unikalny sposób, ukazując tę samą problematykę oddzielnie z punktu widzenia eksportera i oddzielnie z punktu widzenia importera. Publikacja będzie stanowić odpowiedni podręcznik dla studentów wydziałów ekonomii, bankowości, ubezpieczeń i finansów.

Ze względu na to, że język angielski stał się międzynarodowym językiem finansowym, w książce znajdują się tłumaczenia pojęć i zwrotów występujących w transakcjach handlu zagranicznego, które zaistniały w codziennym słownictwie bankowo-finansowym, stając się w efekcie zapożyczeniami funkcjonującymi w postaci żargonu bankowego.

Książka jest bogato ilustrowana przykładami dotyczącymi rozliczeń międzynarodowych oraz wzorami dokumentów i instrumentów bankowych, które stosowane są w codziennej działalności międzynarodowej.

Jako że handel międzynarodowy realizowany jest w warunkach ciągłych zmian, niniejsza publikacja uwzględnia ostatnie zmiany w prawodawstwie oraz uregulowaniach i zasadach obowiązujących na rynku krajowym i międzynarodowym, a mianowicie zmianę ustawy przepisów polskiego prawa dewizowego, która weszła w życie w dniu 21 kwietnia 2007 r., najnowszą wersję komunikatów SWIFT-owych, stosowanych w rozliczeniach międzynarodowych, wprowadzoną z dniem 1 lipca 2007 r., nową wersją Jednolitych Zwyczajów i Praktyki dotyczącej Akredytyw Dokumentowych UCP 600 oraz nową wersją Międzynarodowej Praktyki Dotyczącej Standardów Bankowych w Zakresie Sprawdzania Dokumentów w Ramach Akredytyw Dokumentowych ISBP.

Życzymy udanej lektury tej książki.

Autorzy